

Васільєва О.С.

Відокремлений структурний підрозділ «Стрийський фаховий коледж Львівського національного університету природокористування»

РЕЛІГІЙНА ПОЛІТИКА ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ ВІКТОРА ЮЩЕНКА (2005–2010 РР.)

Проаналізовано вектор державно-релігійної політики третього Президента України – Віктора Ющенка. Зауважено, що засади державно-церковної політики є важливим напрямком діяльності політичних інститутів, зокрема Президента України. рамках своїх конституційних повноважень Президент України володіє вагомим інструментами впливу на церковно-релігійне життя в Україні. Перші президенти незалежної України Леонід Кравчук, Леонід Кучма та Віктор Ющенко зокрема ставали першочерговим завданням ідею об'єднання Православних церков України, створення Єдиної Помісної Православної Церкви. Стверджено, що В. Ющенко продовжуючи вектори релігійної політики своїх попередників здійснив ряд практичних кроків для побудови церковно-державних відносин на партнерських засадах. Також зауважено, що хоча й політик головну роль відводив проблемі українського православ'я, толерував підтримку усіх конфесій та релігій.

Констатовано, що у президентській стратегії розбудови Помісної Церкви важливу роль відіграло налагодження діалогу між Православними Церквами України, зокрема УПЦ КП та УПЦ МП. На Міжнародній арені Віктор Ющенко головню шукав підтримки у Вселенського Патріарха Варфоломія, на якого покладав значні надії у налагодженні міжконфесійного діалогу всередині Православної Церкви в Україні. Водночас не відкидаючи спроб налагодити діалог із Російською Православною Церквою. Наголошено, що одним із найважливіших подій у релігійній політиці Віктора Ющенка з символічної точки зору та практичної значимості було відзначення 1020-річчя хрещення Київської Русі.

Зроблено висновки, що Політика глави держави спрямована на незалежний статус українського православ'я реалізовувалась через налагодження переговорного процесу між різними гілками православ'я. Однак суттєвими промахами у втіленні ідеї єднання Церков була надмірна самоідентифікація особи Президента з цим процесом, відкрита підтримка УПЦ КП. Водночас слід відзначити, що завдяки діяльності В. Ющенка суттєво утвердилась ідея єдності українського православ'я, відбулось зближення із Константинопольським престолом, закладено основу для подальшого отримання Томосу.

Ключові слова: державно-церковні відносини, релігійна політика, Віктор Ющенко, православ'я, Єдина Помісна Церква, Автокефальна Православна Церква.

Постановка проблеми Модель державно-церковних відносини із здобуттям незалежності України трансформувалась від радянського зразка із виключним державним контролем до багатовекторного зразка, який здебільшого функціонує в країнах-республіках колишнього СРСР. Ключовою особливістю такої моделі є її залежність від політичної ситуації в країні, позиції керівництва держави, владних структур (Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, центральних та виконавчих органів влади). Головну роль у формуванні та подальшому втіленні державної політики у релігійній сфері відіграє інститут Президента України. Трансформаційні процеси в Україні, які відбуваються на фоні війни в Україні, відтак зміни в релігійному ланд-

шафті актуалізують проблематику вивчення системи державно-конфесійних відносин крізь призму діяльності конкретних президентів України. Варто відзначити, що важливу роль у цій сфері відігравав процес відновлення автокефальної Церкви в Україні, отримання Томосу, тому слід розглядати цю проблему комплексно.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Засади державно-церковної політики в Україні у 1990 – початку 2000-х років були головню у фокусі досліджень вітчизняних науковців. Серед низки робіт можна виділити авторства С. Здіорука [9; 10], О. Сагана [18; 19], В. Бокоч [2; 3]. Комплексному вивченню проблемі Українське Православ'я, зокрема творенню Єдиної Помісної Церкви, політичним впливам, геополітич-

ним викликам присвячені роботи Л. Филипович [23; 24], А. Колодного [15], А. Кобетьяка [13; 14], В. Слюсара [12] та інших. В українській історіографії є певні напрацювання, які стосуються досліджуваної тематики, пропонується стаття має на меті суттєвим доповненням у цьому напрямку.

Постановка завдання. Дослідження політики президента Віктора Ющенка у сфері державно-церковних відносин.

Виклад основного матеріалу. Задекларована відокремленість церкви та держави на практиці залежить від поточного політичного курсу держави. Президент України володіє вагомими важелями впливу на державно-церковні відносини. Як слушно зауважували дослідники Вадим Слюсар та Андрій Кобетьяк всі президенти України «проводили оригінальну політику щодо православних церков» [12, с. 44]. Віктор Ющенко, як і попередні президенти – Леонід Кравчук та Леонід Кучма, відкрито заявляли про свою конфесійну приналежність. Підтримуючи УПЦ КП, Ющенко брав участь в богослужіннях, а головним вектором своєї релігійної політики обрав підтримку цієї конфесії, та формування єдиної Помісної Церкви [13, с. 337; 12, с. 47]. Водночас Віктор Ющенко як глава держави толерував розбудову партнерських відносин між державою та церквою, з повагою ставився до очільників інших конфесій та релігій [2, с. 14].

Проблематика державно-церковних відносин порушувалась ще у передвиборній програмі В. Ющенка, зокрема політик наголошував, що варто «сприяти єдності народу України, орієнтації суспільства і держави на загальнолюдські цінності, який житиме по Божому і людському закону» [18, с. 206].

Практичний вимір цієї політики знайшов своє продовження у спробах налагодити діалог між православними церквами в Україні, адже утворення Помісної Церкви було важливим не лише як політичний крок у майбутній президентській компанії, а головню допомогло б консолідувати український соціум, суттєво підвищило б міжнародний статус України [12, с. 47].

14 червня 2005 року Президент Ющенко провів зустріч із керівниками конфесій, які входять до Всеукраїнської ради Церков і релігійних організацій. На нараді було окреслено комплекс питань у сфері державно-конфесійних відносин, які потребують особливої уваги з боку держави. Глава держави висловлював сподівання, що започаткований міжконфесійний діалог буде результативним. Головною проблемою в релігійному житті українського суспільства, на думку Пре-

зидента, є «розкол Православної Церкви в Україні». Тому пріоритетом у своїй діяльності називав допомогу у інтенсифікації контактів із Помісними Православними Церквами, Константинопольським Патріархом, Московським Патріархом [17].

Варто зауважити, що цій зустрічі із главами Церков передував офіційний візит української делегації із Віктором Ющенком із Вселенським Патріархом 24 березня 2005 р. Очільник українського представництва архієпископ Скопелський Всеволод (Майданський) вручив послання Патріарху із проханням отримання незалежності від Москви. У посланні зауважено, що «Московський Патріархат – має ту канонічну територію, яка існувала в неї до 1686 року. Підпорядкування Київської Митрополії Московській Церкві було здійснено Патріархом Діонісієм без згоди та затвердження Святим і Священним Синодом Великої Церкви Христової» [22]. В. Ющенко під час прийому делегації Священного Синоду Константинопольського Патріархату заявив про важливість дотримання державним керівництвом принципу не втручання у церковні справи. Натомість УПЦ МП обурила зустріч та заяви, які висловила українська сторона. Протоієрей Микола Балашов – представник Московського патріархату з цього приводу наголошував, що єдиною канонічним представником Православної Церкви є Митрополитом Київський – Владика Володимир (Сабодан) та Церква МП. Глава Російської Православної Церкви Патріарх Алексій II також висловив свою позицію, засудивши звернення до Константинопольського патріарха, яке на його думку лише «може внести новий розкол у церковне життя в Україні» та вкотре наголосив на важливості УПЦ КП, адже вона «має право об'єднати навколо себе всі гілки українського православ'я» [7].

Наступний 2006 р. у релігійно-політичній сфері ознаменувався дискусіями щодо можливості утворення єдиної Православної Церкви в Україні. Пропозиції з цього приводу до Верховної Ради України вносив Президент України, відбувалось обговорення цієї проблеми на засіданні Священного синоду Української Православної Церкви [25, с. 19]. На цьому найвищому колегіальному дорадчому органі православних церков головував Митрополит Володимир, були присутні «митрополит Одеський та Ізмаїльський Агафангел, митрополит Чернівецький і Буковинський Онуфрій, митрополит Сімферопольський і Кримський Лазар та керуючий справами УПЦ архієпископ Переяслав-Хмельницький Митрофан». Синод прийняв рішення про відновлення діалогу з Укра-

їнською автокефальною Православною Церквою, зокрема змінено склад комісії, яка відповідає за порозуміння, видано доручення про поновлення її роботи [6].

У кінці 2006 р. президент Ющенко знову звернувся до ієрархів Православної Церкви, а на початку 2007 р. президент звернувся до УПЦ із пропозицією створити комісію, яка б мала виробити механізм об'єднання юрисдикцій УПЦ і УПЦ КП у єдину структуру. У 2009 р. Синод УПЦ відновив процес переговорів, але уже без втручання президента [12, с. 47].

23 лютого 2007 р. Глава УПЦ МП Митрополит Володимир (Сабодан) здійснив офіційний візит до Секретаріату Президента України з нагоди дня народження глави держави. Вітаючи Віктора Ющенка відзначив його заслуги перед Україною та українською церквою, вручив «орден Української православної церкви “Преподобних Антонія і Феодосія Києво-Печерських” I ступеня». За кілька днів після цих важливих символічних жестів відбулась Хресна хода приурочена до свята Торжества православ'я, де керівник справами Української православної церкви Московського патріархії – архієпископ Митрофон провів чин Торжества православ'я та виголосив анафему «всім ворогам Православної церкви, у тому числі й розкольникам з “Київського патріархату”, уніатам і політикам, які борються з церквою і бажають відірвати її від Московського патріархату» Журналістка та релігійний публіцист Клара Гудзик наголошувала на двозначності ситуації, яка склалась, адже анафема охоплювала широке коло осіб, у тому числі й Президента України, який докладав чимало зусиль до об'єднання Церкви та водночас демонструє публічне прихильне ставлення до глави держави [8].

Наступні важливі кроки В. Ющенка були здійснені на міжнародній арені щодо відстоювання питання автокефальної української православної Церкви. У 2008 р. Президент України зустрівся із Патріархом Російської Православної Церкви Алексієм II. Ключовим питанням цієї зустрічі можливість єднання та діалогу між державою та ПЦУ МП. У медіа Президент України після зустрічі наголошував її важливості, та те що сторони досягнули певного порозуміння. Натомість інша сторона зустрічі – патріарх Алексій зазначав, що він приїхав до України аби захистити вірних православної церкви [25, с. 22]. Тобто, насправді спроба налагодження діалогу не була вдалою [13, с. 338].

Зустріч із Вселенським Патріархом Варфоломієм у Стамбулі у 2008 р. також була багато-

обіцяючою, адже знову головним питанням було налагодження контактів, зокрема можливість організації «Ради помісних Церков для обговорення українського питання». Однак такі кроки викликали супротив у частини українського політикуму, відтак Варфоломій зважаючи на відсутність політичної єдності не ухвалив ніякого важливого рішення [13, с. 338–339].

Протягом липня-серпня 2008 р. відбулось урочисте відзначення 1020-річчя хрещення Київської Русі на офіційному рівні відбулась низка заходів, молебнів у Києві та храмах України [21]. Підготовка до цієї події відбувалась ретельно та на усіх державних рівнях. Першочергово планувалось, що у заходах візьмуть участь представники всіх Православних Церков. Також утворено Організаційний комітет з підготовки та відзначення в Україні 1020-річчя хрещення Київської Русі, до складу якого увійшли делегати трьох православних конфесій та УГКЦ. Головою Організаційного комітету спершу обрали Главу Секретаріату Президента України – Віктора Балогу, згодом керівником призначено президента України у 1991–1994 р. Леоніда Кравчука [21].

Команда В. Ющенка наголошувала, що відзначення цієї річчя «розглядалося керівництвом держави, як акт спрямований на консолідацію українського суспільства.. Тому не випадково, що до складу оргкомітету з підготовки заходу включались представники найкрупніших православних, греко-католицьких церков» [26, с. 137]. Водночас з політичної точки зору, як зауважував релігієзнавець Андрій Юраш святкування хрещення Київської Русі мало стати не лише символічним актом, а й посприяти утворенню автокефальної Православної Церкви, а й допомогти в утворенні «автономної чи напівавтономної єдиної універсальної української церковної юрисдикції, яка мала б визнаний і досить високий канонічний статус». Спершу В. Ющенко звертався із такою пропозицією до глави РПЦ, однак отримав відмову. Натомість Президент запросив до Києва Вселенського Патріарха Варфоломія аби той очолив урочистості та покладаючи уже на його особу велику надію в питання церковного об'єднання та створення Єдиної Помісної Церкви [11, с. 17].

Урочистості заходи з нагоди хрещення Київської Русі відбулись 25–27 липня 2008 р. у Києві. за участі Архієпископа Константинополя Варфоломія, Глав і представники Помісних Православних Церков. Через погрози з боку РПЦ, високопосадовців Російської Федерації про можливий зрив заходів у разі участі ієрархів УПЦ КП, нагнітання

цього питання у ЗМІ Київський Патріархат прийняв рішення не брати участі в офіційних заходах. Натомість напередодні офіційних заходів аби засвідчити свою прихильність Президент України В. Ющенко нагородив патріарха Київського та всієї Руси-України Філарета «за вагомий особистий внесок у розвиток духовності в Україні, багаторічну плідну церковну діяльність та з нагоди 1020-літтяхрещення Руси-України орденом Ярослава Мудрого I ступеня» [20; 4, с. 125–127].

У рамках свого візиту Патріарх Варфоломій погодив із Президентом так звану «дорожню карту» для надання автокефалії, тобто певна процедурна частина, у якій розглядалось, що кожен владики Автокефальної Церкви, УПЦ КП має підготувати петицію до «Константинопольського патріарха з приводу його підтримки і бажання утворення єдиної української помісної церкви». Тобто в окреслений період, як відзначив релігієзнавець Андрій Кобетяк, можливим було лише «відновлення Київської митрополії Константинопольського патріархату, зі ставропігіями, які існували станом на 1686 р.» [13, с. 339].

Очевидно, що стратегія РПЦ, як важливого елемента державної політики Росії була спрямована на розпалювання ворожнечі всередині Православної Церкви України, утримання керівних позицій в геополітичній релігійній сфері про що свідчать як і цілеспрямовані заяви-звернення патріарха Алексія II до предстоятелів Православних Церков із відкритими закликами саботувати урочистості заходи з нагоди 1020-ліття хрещення Київської Русі, ескалація напруження у змі серед різних гілок Православ'я в Україні [4, с. 125–129]. Відтак перемовини між главою РПЦ та Вселенським Патріархом опісля офіційних заходів з нагоди Хрещення України у 2008 р. із домовленостями про відновлення «євхаристичного спілкування між вселенськими церквами» та поновлення діалогу з нагоди участі Православному Соборі, нейтралітеті в українському питанні були радше декларативними кроками з боку РПЦ [13, с. 340].

Після смерті Московського патріарха Алексія II і напередодні виборів нового патріарха «предстоятель УПЦ МП заявив, що бажає з'явитися перед Богом 121-м митрополитом Київським, а

не 16-м патріархом Московським, а тому відмовляється від участі у виборах патріарха». Під час Помісного собору РПЦ, делегати ухвалили Статут РПЦ, в якому статус УПЦ був визначений як «як самокерованої Церкви з правами широкої автономії». Напередодні першого архіпастирського візиту нового глави РПЦ патріарха Кіріла члени Синоду поклали надії, що візит «сприятиме зміцненню церковної єдності та подоланню церковних розколів в Україні» [5, с. 145–146]. Однак обрання Кіріла суттєво активізувало впровадження політики російської ідеології «русского мира» та згодом інтервенції в Україну [1, с. 236].

З 27 липня по 5 серпня 2009 р. предстоятеля РПЦ патріарх Кіріл перебував в Україні з офіційним візитом. Під час свого перебування в Україні, яке окреслювалось церковним керівництвом в Москві як прочанство, яке зміцнило «транснаціональний характер Російської Православної Церкви» неодноразово у своїх виступах підкреслював право Московського Патріархату на поширення влади в Україні, по-суті активно просував ідею «русского мира» Патріарх Кирило відповідаючи на питання Віктора Ющенка щодо автокефалії публічно оголосив, що така Церква уже існує адже «Помісна Церква на Україні є, це Українська Православна Церква (Московського Патріархату)» [28; 16].

Висновки. Головним напрямком релігійної політики Віктори Ющенка було об'єднання вірних Православної Церкви України у рамках Єдиної Помісної Церкви в Україні та подолання розколу Православних церков в Україні. Політика глави держави спрямована на незалежний статус українського православ'я реалізовувалась через налагодження переговорного процесу між різними гілками православ'я. Однак суттєвими промахами у втіленні ідеї єднання Церков була надмірна самоідентифікація особи Президента з цим процесом, відкрита підтримка УПЦ КП. Водночас слід відзначити, що не зважаючи на певні прорахунки у церковно-державних та міжконфесійних взаєминах завдяки діяльності В. Ющенка суттєво утвердилась ідея єдності українського православ'я, відбулось зближення із Константинопольським престолом, закладено основу для подальшого отримання Томосу.

Список літератури:

1. Артимишин, П. Роль Російської Православної Церкви у розгортанні сучасної російсько-української війни. *З історії західноукраїнських земель*. Львів, 2013–2015. Вип. 16. С. 236-252.
2. Бокоч В. Інститут президента України у формуванні та реалізації державної релігійної політики. *Гілея. Політичні науки*. 2019 а. Випуск 151. С. 12-17.
3. Бокоч В. (2019 б). Політичні чинники незалежності Православної Церкви України. *Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічних студії*. 2019 б. Вип. 22. С. 130-136.
4. Бутинський В. Переддень 1020-ліття Хрещення Русі-України у проблемному дискурсі легітимаційної помісної Української Православної Церкви. *Релігія та соціум*, 2012. № 1(7). С. 124-130.
5. Гергелюк М. Канонічні та еклезіологічні засади автокефального устрою Церков у структурі Вселенського Православ'я: історичний контекст. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук. Чернівці, 2014. 199 с.
6. Гудзик, К. Відреагували...Які теми обговорювались і не обговорювалися на засіданні Синоду УПЦ МП. *День*. 2006, 15 лютого. № 23. URL: <https://day.kyiv.ua/article/cuspilstvo/vidreahuvaly> [дата звернення 18.06.2024]
7. Гудзик К. Церковна єдність: напередодні? *День*. 2005, 30 березня (№ 55). URL: <https://day.kyiv.ua/article/podrobytsi/tserkovna-yednist-naperedodni> [дата звернення 18.06.2024]
8. Гудзик, К. Хто править в УПЦ. *День*. 2007, 1 березня (№ 37). URL: <https://day.kyiv.ua/article/cuspilstvo/khto-pravut-v-upcs> [дата звернення 18.06.2024]
9. Здіорук С. Суспільно-релігійні відносини: виклики України XXI століття : монографія. Київ: Знання України, 2005. 552 с.
10. Здіорук С., Токман В. Державно-церковні та суспільно-релігійні відносини в умовах війни Росії проти України: аналітична доповідь. Київ, 2023: НІСД <https://doi.org/10.53679/NISS-analytrep.2023.07> [дата звернення 18.06.2024]
11. Інтерв'ю з релігієзнавцем Андрієм Юрашем від 23 липня 2008 р. *1020 років хрещення Київської Русі: навчально-методичний посібник / Упор. А. Смирнов. Острог : Національний університет «Острозька академія», 2008. С. 17-21.*
12. Кобетяк А., Слюсар, В. (2022). Політичний вплив інституту президенства на формування єдиної української православної церкви. *Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом. Політичні науки та публічне управління*. 2022. Випуск3 (63). С. 43-49.
13. Кобетяк, А. Релігійна політика України на шляху формування Помісної православної церкви: монографія. Житомир: ТОВ «Видавничий дім “Бук-Друк”», 2022. 484 с.
14. Кобетяк, А. Європейський контекст впливу політики на релігійні процеси розділення православ'я в Україні. *Науковий журнал «Політикус»*. 2003. Випуск 5, 41-48.
15. Колодний, А. Концепція державно-церковних відносин в контексті суспільного життя. Державно-церковні відносини в Україні у контексті сучасного європейського досвіду : збірник наукових матеріалів. Київ : VIP, 2004. С. 19–23;
16. Матвієнко К. Візит Патріарха Кирила як символ належності України до «руського мира». *Українська правда*. URL: <https://www.pravda.com.ua/articles/2009/07/31/4121159/> [дата звернення 18.06.2024].
17. Решетніков Ю. Державно-конфесійні відносини: пріоритети визначено. *RISU. Релігійно інформаційна служба України*. URL: https://risu.ua/derzhavno-konfesiyni-vidnosini-prioriteti-viznacheno_n7290 [дата звернення 18.06.2024].
18. Саган, О. Вселенське православ'я: суть, історія, сучасний стан. Київ: Світ знання, 2004. 912 с.
19. Саган, О. Держава і церкви в Україні після Майдану: питання відносин. *Україна –2014: Суспільно-політичний конфлікт і Церква*. Київ : Центр О. Разумкова, 2014. С. 68–73.
20. Святкування 1020-ліття Хрещення Русі (28.07.2008). *RISU*. URL: https://risu.ua/svyatkuvannya-1020-littya-hreshchennya-rusi_n35511 [дата звернення 19.06.2024].
21. Указ Президента України «Про відзначення в Україні 1020-річчя хрещення Київської Русі» № 256/2008 від 05.06.2008. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/256/2008#Text> [дата звернення 19.06.2024].
22. Українська Помісна Православна Церква. Томос. Час. URL: <https://chas.cv.ua/autor/48210-ukrayinska-romisna-pravoslavna-tserkva-tomos.html> [дата звернення 19.06.2024].
23. Филипович, Л. (2008). Християнські церкви України та стратегії їх відносин з суспільством. *Релігія та соціум*. 2008. № 1. С. 65–70.
24. Филипович, Л. (2016). *Культура релігійного життя*. Київ : Інтерсервіс, УАР, 2016. 584 с.
25. Чміль, О. Формування медіа-дискурсу про Українську Православну Церкву Московського Патріархату в 2005-2013 рр. (за матеріалами часописів «День» та «Дзеркало Тижня». Магістерська робота. Гуманітарний факультет Кафедра новітньої історії України. Львів, 2019. 75 с.

26. Ющенко П. Відзначення пам'ятних дат і історичних свят в незалежній Україні, як засіб переосмислення історії Києворуської державності. *Вісник аграрної історії*. 2018. Вип. 23–24. С. 136–142.

27. Колодний А. Міжцерковні протистояння в Православ'ї України: стан та шляхи вирішення. *Історія релігій в Україні* : науковий щорічник. 2012. Книга II. С. 297–307.

28. The New York Times про візит Кирила до України. BBC Ukrainian. URL: https://www.bbc.com/ukrainian/pressreview/story/2009/08/090807_kyrylo_new_york_times_im [дата звернення 18.06.2024]

Vasylieva O.S. RELIGIOUS POLICY OF THE PRESIDENT OF UKRAINE OF THE VICTOR YUSCHENKO (2005–2010)

The vector of the state-religious policy of the third President of Ukraine Viktor Yushchenko is analyzed. It was noted that the principles of state and church policy are an important direction of activity of political institutions, in particular the President of Ukraine. Within the framework of his constitutional powers, the President of Ukraine has powerful tools of influence on church and religious life in Ukraine. The first presidents of independent Ukraine, Leonid Kravchuk, Leonid Kuchma, and Viktor Yushchenko, in particular, made the idea of uniting the Orthodox churches of Ukraine, the creation of the Unified Local Orthodox Church. It is asserted that V. Yushchenko, continuing the vectors of the religious policy of his predecessors, took a number of practical steps to build church-state relations on a partnership basis. It was also noted that although the politician gave the main role to the problem of Ukrainian Orthodoxy, President tolerated the support of all denominations and religions.

It was established that in the presidential strategy for the development of the Local Church, the establishment of a dialogue between the Orthodox Churches of Ukraine, in particular the UOC KP and the UOC MP, played an important role. In the international arena, Viktor Yushchenko mainly sought support from the Ecumenical Patriarch Bartholomew, on whom he placed great hopes in establishing an inter-confessional dialogue within the Orthodox Church in Ukraine. At the same time, not rejecting attempts to establish a dialogue with the Russian Orthodox Church. It was emphasized that one of the most important events in Viktor Yushchenko's religious policy from a symbolic point of view and practical significance was the celebration of the 1020th anniversary of the baptism of Kyivan Rus.

It was concluded that the policy of the head of state aimed at the independent status of Ukrainian Orthodoxy was implemented through the establishment of a negotiation process between different branches of Orthodoxy. However, the excessive self-identification of the President with this process and the open support of the UOC-KP were significant mistakes in the embodied ideas of the unity of the Churches. At the same time, it should be noted that thanks to the activities of V. Yushchenko, the idea of the unity of Ukrainian Orthodoxy was significantly established, a rapprochement with the Constantinople throne took place, and the foundation was laid for the further obtaining of the Tomos.

Key words: *state-church relations, religious policy, Viktor Yushchenko, Orthodoxy, United Local Church, Autocephalous Orthodox Church.*